

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Censuris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

De excommunicatione lata contra appellantes a decretis Iudicium
Romanæ Curiae ad Curias seculares, ac iudices, & contra impediētes
decreta eorundem iudicum Romanæ Curiae. Cap. XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61365)

titu. ff. de off. ordin. & de off. delegat.

3 His sic præmissis † pro regula habebimus in excommunicationem eos incidere, qui hos auditores, aut iudices vel interfecerint, uel percusserint, uel suis bonis ob prædictas causas spoliauerint.

Quæ excommunicatio eos etiã afficere sentio, qui extra Curiam prædictos datos dictis modis offenderint, nam Bulla non distinguit, ubi sint, ergo nec nos distinguere debemus, & Romanus Pontifex extra Curiam huiusmodi causas committere sæpè solet. Sed de hoc capite satis, ad aliud ueniamus.

De excommunicatione lata contra appellantes a decretis Iudicum Romanæ Curie ad Curias seculares, ac iudices, & contra impediētes decreta eorundem iudicum Romanæ Curie.

Cap. XII I.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes tam Ecclesiasticos, quam seculares cuiuscunque dignitatis, qui prætexentes friuolam quandam appellacionem, a grauamine, vel futura executione litte-

rarum Apostolicarum etiam in forma Breuis tam gratiam, quam iustitiam concernentium. Nec non citationum inhibitionum, sequestrorum, monitoriorum, processuum, executorialium, & aliorum decretorum a nobis, & a Sede prædicta, seu Legatis, Nunciis, Præsidentibus Palatii nostri, & Camera Apostolicæ Auditoribus, Commissariis, aliisque Iudicibus, & delegatis Apostolicis emanatorum, & quæ pro tempore emanauerint, aut alias, ad Curias seculares, & laicam potestatem recurrunt. Et ab ea (instante etiam Fiscus procuratore, vel aduocato) appellaciones huiusmodi admitti, ac literas, citation-

tio-

tiones, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt. Quive illa simpliciter, vel sine eorum beneplacito, & consensu, vel examine executioni demandari, Aut ne tabelliones, & notarii super huiusmodi litteratum, & processuum executione instrumenta, vel acta conficere; aut confecta parti, cuius interest, tradere debeant, impediunt, vel prohibent. Ac etiam partes, seu eorum agentes, notarios, executores, & subexecutores litterarum, citationum, monitoriorum, & aliorum prædictorum capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex ciuitatibus, locis, & regnis eijciunt,

bonis spoliant, perterrefaciunt, concutiunt, comminantur per se, vel alium, seu alios publicè, vel occultè.

Quive alias quibuscunque personis in genere, vel in specie, ne pro quibusuis eorum negotiis prosequendis, seu gratis, vel litteris impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut recursum habeant, Seu gratias ipsas, vel litteras a dicta sede impetrent, seu impetratis vtantur directè, vel indirectè prohibere, statuere, seu mandare, vel eas apud se, aut notarios, seu tabelliones, vel alias quomodolibet retinere præsumunt.

- 1 Citatio quid sit, & quocumque.
- 2 Inhibitio quid sit.
- 3 Sequester, & Sequestrum quid sint.
- 4 Monitorium quid sit.
- 5 Decretum quid sit.

C Aput hoc diuiditur in tres primarias partes: quarum secunda incipit ibi. Quive illa simpliciter. Tertia ibi. Quive alias, de quibus singulis agendum nobis est, & prius de prima, in qua excommunicantur, qui per appellationem, rationemve aliam ob ea, quae emanant ab apostolica sede, eiusue iudicibus, ad curias seculares, laicamque potestatem confugiunt. Et praedicta recipi a laica potestate, prohiberi que faciunt, quam rem ut dilucidiorē habeamus, praesmittenda haec sunt. Primum, quid sit Citatio. Deinde, quid inhibitio. Tertio, quid Sequestrum. Quarto, quid Monitorium. Quinto, quid processus executorialis. Sexto, quid Decretum.

Quoad primum igitur Citatio nil aliud est, quam vocatio alicuius ad iudicem experiendi iuris causa facta, ut probatur per scriptura ibi notata de in ius vocat. & haec Citatio verbalis citatio dicitur, quae duobus modis fit, primo per nuntium item & per epistolam, seu praecipuum, quod passim fit, item fit per scriptura positam in

loco publico, quae quidem citatio neque semper, neque a quocumque fieri potest, ut habetur in Clemēt. prima, & ibi not. Zabarel. de iud. & de iure civili habetur in §. omnem in authen. de litigiosis, & Iason in leg. 2. ff. de iurisdic. omn. iudic. Alia vero est citatio quae dicitur Realis, quae est quando iudex personam aliquam capiendam curat, & citatio haec nil aliud est, quam curare, ut personae capiantur, ut tradidit Iason in cit. 2. in principio. Quoad rem nostram autem utranque citationem comprehendi censeo, tum quod Bulla non distinguit, tum quod plurimum numero utitur, dum inquit Citationum, tum quod eadem ratio in utraque est.

2 Inhibitio autem test prohibitio, seu interdictio facta ab habente maiorem potestatem iudici, vel parti, seu alicui, ne quid faciat, coeptum ve prosequatur ad iurisdictionem, & iura, & ad pacem praefertim conseruandam. Et fit aut ab homine, aut a lege, ut declarauit id Quint. Mandos. in Tractatu suo de Inhibit. quaestio. 1. & 2. Quoad rem nostram vero hic solum agitur de inhibitionibus factis ab homine, & sic a Iudice, scilicet vella Romano Pontifice, vella a suis Iudicibus, qui habentur, ac nominantur in hoc Capite supra. Inhibitionem vero dicitur is, a quo quodam plures eadem rem de

qua controuersia est, depofuerunt, vt habetur in l. fequefter. ff. de verb. sign. & l. licet. ff. de pofit. & inquit hoc Glos. in c. examinata. de iudi. Quoad rem noſtram accipitur pro re depofita, ac fequeſtrata. Et quoniã fequeſtratio duplex eſt, alia voluntaria, alia neceſſaria, & voluntaria fequeſtratio illa dicitur, quæ de partium conſenſu fit; neceſſaria verò illa, quæ a iudice etiam non conſentientibus partibus, quam obrem neceſſaria etiam dicta eſt, & quatuor modis fit, vt declarauit optime Abba. in cap. dilectus. nu. 1. cum multis ſeq. de fequeſtr. poſſ. hic accipitur pro fequeſtratione neceſſaria, & idcirco pro ea, quæ fit iudicis auctoritate, & non cuiusuis iudicis, ſed eorum tantum, qui in hoc capite numerantur.

4 Monitorium autem ¶ eſt præceptum factum ſine cauſæ cognitione a iudice, id eſt de eius auctoritate alicui, vt aliquid faciat ſub pœna cum clauſula, ſi ſenſeris te grauatum, vt tradidit Quint. Mandol. in Tractatu ſuo de Monitor. q. 2.

5 Decretum autem ¶ vario modo accipitur, vt inquit Bart. Iaſo. ac DD. in l. nec quicquam. §. ubi decretum. ff. de off. Proconſu. & legat. ſignificat enim aliquando ſententiam definitiuam, aliquando interlocutoriam, aliquando quicquid ordinatur a ſuperiore, & quicquid fit a iudice cum cau-

ſa cognitione, proprie tamen, ſignificat deliberatam commiſſionem iudicis factam cum cauſa cognitione cõtra ordinationem, & abſolutionem, vt dixit Iaſ. ibidem num. 1. verſi. Proprie tamen, & ſtrictè. Quoad rem noſtram vero, & proprie, & improprie ſummi cenſeo, & ſic pro quacunque re ordinata a dictis iudicibus, præter prædicta ſpeciatiim nominata, nam poſteaquam ſpeciatiim citationum, inhibitionum, fequeſtrorum, monitoriorum, proceſſum executorialium mentionem fecit, quo & alia, ſi qua eſſent a prædictis, comprehenderet verba ea, Et aliorum decretorum, adiecit, quo ipſis reliqua omnia a prædictis ſpeciatiim nominatis comprehenderet, quod fieri ſolet.

Proceſſus autem executoriales ſunt proceſſus, vbi de exequendo aliquid mandatur. His ſic præmiſſis, iam rem aggrediamur. Et quoniam de tribus agitur in hac parte, ob eam rem tres regulas ponamus: id quod in ſequenti præſtabimus.

- S V M M A.
- 1 Recurrentes appellantes ve a decretis iudicum Romana Curia ad laicos iudices, & curias, in excommunicationem incidunt, quæ excommunicatione, quouſque pateat, declaratur.
 - 2 Recurrentes, appellantes ſue a decretis iudicum Romana Curia quando in

do in excommunicationem non in-
cidant.

I.

S Tres regulas de materia pre-
missa ponendas nobis pro-
posuimus, iam igitur primam
ponamus. In excommunicatio-
nem hanc igitur incidunt primò,
qui ab onere, vel futura executio-
ne litterarum apostolicarum etiã
in forma Breuis tam gratiã, quã
iustitiam concernentium, necnon
citationum, & aliorum prædicto-
rum a Romano Pontifice, & a Se-
de Apostolica, seu Legatis, Nun-
tiis, Præsidentibus Palatii Roma-
ni Pontificis, & Cameræ Apo-
stolicæ Auditoribus, Commissa-
riis, aliisque Iudicibus, & delega-
tis Apostolicis emanatorum ad
curias seculares, & laicam pote-
statem recurrunt, ut habetur in
initio Capituli. Quæ excommuni-
catio multos afficit.

Nam primò afficit ipsos re-
currentes quoscunque, ob dictio-
nem illam Omnes, quæ dictio
neminem excludit. argum. l. Iulianus.
ff. de leg. 3. quamobrem com-
prehenduntur tam Ecclesiastici,
quam Seculares, quod & ex-
pressum habetur in Bulla in eo
versu. Tam Ecclesiasticos, quam
seculares. Item, cuiuscunque di-
gnitatis sint, comprehendit, si-
ue igitur Patriarchæ, siue Cardi-
nales, siue Archiepiscopi, siue al-
ii inferiores clerici sint, siue Rex

siue Dux, siue Marchio, simplex
vel laicus, pœnam hanc non eui-
dent ob uerba illa Cuiuscunque
dignitatis; dictio enim illa Cu-
iuscunque, omnes comprehendit,
ut habetur in ca. solita. in fin. de
maior. & obed. & not. Ias. in le. si
mihi, & Titio. §. stipulatus. cum.
2. de verb. oblig. & in l. quodcum-
que. ff. cod. Item comprehendun-
tur tam ii, qui sunt de territorio
Ecclesiæ, quam alii, qui sunt de
alterius territorio; nam Bulla sim-
pliciter, & indistincte loquitur;
ergo simpliciter, & indistincte
intelligi debet. arg. l. de pretio.
ff. de publi. in rem act. Nec ergo
Galli, Hispani, alteriusve gene-
ris homines in hoc Bullam hanc
offendentes pœnam hanc eui-
dunt.

Secundo loco respectu modi
excommunicatio hæc afficit; nam
siue per appellationem, siue per
supplicationem, rationemve al-
iam ad seculares prædictos con-
fugiant, in excommunicationem
hanc incident, ob versu. Qui præ-
tendentes quandam friuolam ap-
pellationem. iunct. versu. Aut alias
ad curias seculares, nam aduer-
bium illud Alias, id est alio modo,
significat ab appellatione, ut pote
aut supplicando, aut iudicis offi-
cium implorando.

Tertiò amplificatur habito re-
spectu ad id, unde onus se sen-
tire inquit, uel igitur confu-
giant ob executionem futuram
litterarum apostolicarum qua-

rumcunque, vel ob citationes, vel inhibitiones, vel sequestra, vel monitoria, vel ob processus executoriales, vel ob alia decreta, semper in excommunicationem incident, ob versicu. A graduamine, &c.

Quarto amplificatur respectu habito ad eum, a quo prædicta emanarunt, vel igitur a Romano Pontifice, vel a Collegio Cardinalium, sede vacante, vel a successore huius Romani Pontificis: prædictæ litteræ, citationes, & reliqua alia emanauerint, confugientes, in excommunicationem incident, ob verba illa A Nobis, quib. significat auctorem huius Bullæ, Et a Sede Apostolica, quod significat successorem, vel Collegium Cardinalium. Item si a Legatis emanauerint. Item si a Nunciis. Item si vel a Præsentibus Palatii Romani Pontificis. Item a Camera Apostolicæ Auditoribus, Commissariis, aliisque Iudicibus, & delegatis Apostolicis, ut habetur in versicu. Seu Legatis, & cætera. Ex quibus patet non solum comprehendi iudices Apostolicos, qui in Romana Curia morantur, verum etiam & qui extra Curiam, ut Legati, & Nuncii, argument. titu. de off. leg. Item Commissarii, Iudicesque alii Apostolici delegati, idque iure merito, nam derogatur auctoritati Sedis Apostolicæ, quæ suprema est, argum. c. cuncta per mundum, q. 93. ex quo ab inferioribus sua de-

creta impediri, volunt, quod iniquum est.

Quinto locum habet respectu causæ, de qua agitur. Siue igitur causæ Ecclesiasticæ sint, siue profanæ, ad iudices laicos, seculares, que curias confugere non possunt, nam Bulla non distinguit, ergo nec nos arguit, de precio. fide pub. in rem act.

Sexto locum habet respectu habito ad eum, ad quem confugitur, vel igitur ad Curiam Principum, vel ad alium iudicem laicum confugiant, nihil interest, nam in excommunicationem nihilominus incident, ob verba illa Ad etiam seculares, & laicam potestatem recurrant.

Septimo locum habet, esto prædicta impediri faciant instante procuratore, vel aduocato fiscali, & appellationem etiam admitti, ut habetur in versicu. Et ab ea, instante etiam fiscali procuratore appellationes huiusmodi admitti, ac litteras, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt.

Postremo locum habet, etiam si iudices, ad quos confugiunt, alias Ecclesiæ iudices sint, cuiusmodi sunt Gubernatores Ciuitatum; nam ipsi habent potestatem laicam, & ob id ad ipsam confugere ob prædicta nequeunt. Hi omnes ergo in excommunicationem incident, iam, qui penam hanc euadant, explicemus.

Primum igitur in excommuni-
cationem hanc non incidit, f
qui probabili incertia ductus id
faceret, vt pote si esset rusticus. ar-
gum. capit. Apostolica. de cler. ex-
commu. min. & cap. fin. de consti.
lib. 6.

Secundo, ubi quis appellat ab
aliis iudicib. Ecclesiasticis a præ-
dictis, qui ergo ab Episcopis, ab
eorumve Vicariis ad iudices lai-
cos appellat, in excommunicatio-
nem hanc non incidet, ex quo er-
nim de iudicibus iam dictis agit
Bulla, ergo secus de aliis, nam in-
clusio unius, alterius exclusio est.
argumen. cap. non ne. de præsum-
pt. & l. cum prætor. ff. de iud. mul-
to minus ergo qui a laicis iudici-
bus ad laicos iudices alios appel-
lat.

Tertio in excommunicatione
hanc non incidit, vbi quis appel-
laret, seu confugeret ad iudicem
Ecclesiasticum, nam ex quo excō-
municantur pro prædictis causis
appellantes ad iudicem secularē,
ergo secus, si ad iudicem Ecclesia-
sticum, limitata enim causa limi-
tatum producit effectum. argu-
ment. l. in agris. de acquirend. rer.
domin. Quæ diximus de confugie-
tibus, eadem sentimus de iis, qui
faciunt eas appellationes admit-
ti, & prædicta impediri, & hæc e-
runt pro aliis duabus regulis,
quas hic ponendas antea nobis
proposuimus Sed de prima huius
capitis parte satis, iam alterā ag-
grediamur.

Verf. Quive illa simpliciter,
vel sine eorum benepla-
cito & consensu, vel exa-
mine executioni deman-
dari, Aut ne tabelliones,
& notarii super huiusmo-
di litterarum, & proces-
suum executione instru-
mēta, vel acta conficere,
aut confecta parti, cuius
interest, tradere debeāt,
impediunt, vel prohibēt.
Ac etiam partes, seu eo-
rum agentes, notarios,
executores, & subexecu-
tores litterarum, citatio-
num, monitoriorum, vel
aliorum prædictorum ca-
piunt, percutiunt, vul-
nerant, carcerant, deti-
nent, ex ciuitatibus, lo-
cis, & regnis eijciunt, bo-
nis spoliant, perterrefa-
ciunt, concutiunt, &
comminantur per se, vel
alium, seu alios publicè,
vel occultè.

S V M M A.

- 1 *Impedientes, ne executioni mandentur decreta a iudicibus Romana Curie in excommunicationem incidunt, que excommunicatio declaratur, quousque pateat.*
- 2 *Principes, qui nolunt in suis Regnis clericos beneficiorum, que ab Apostolica Sede habuerunt, possessionem recipere, in excommunicationem incidunt.*
- 3 *Impedientes, ne decreta iudicum Romanæ Curie executioni mandentur, quando in excommunicationem non incidunt.*

LN hac parte de tribus agitur, & tria hominum genera excommunicantur. Quare ob id tres regulas ponamus.

- 1 In excommunicationem hanc igitur incidunt, qui, ne prædicta executioni mandentur, impediunt, ut habetur in versic. Qui ve illa. Quare, si quis, ne citatio fiat, monitoriave, & alia prædicta impediat, in excommunicationem hanc incidet.

Quæ excommunicatio declaratur, ut locum habeat, quicumque sit, qui hæc impedit, & sic vel iudex secularis, vel Ecclesiasticus, vel propria auctoritate, vel prædictorum, & sic vel privata, vel publica auctoritate, ut asseruit Nau. in Manual. capitul. 17. numer. 68. versicul. Quinta, & sequitur Vivald. in Candelabro, in exposi-

tione Bullæ Cœnæ Domini. capi. 13. numer. 95. & quodcumque sit, quod impeditur, ut ex eo versicu. patet.

Item excommunicatio hæc afficit eos, qui simpliciter impediunt, id est, qui nulla ratione volunt prædicta executioni mandari, sed omnino impediunt, aduerbiū enim illud simpliciter, quod idem significat, quod sine plica, ut dixit Gloss. in Clemen. sæpe. in verb. simpliciter. de verb. sign. & indistinctè, ut id pluribus tradidit Iason in l. 1. §. si quis simpliciter. num. 8. ff. de verb. oblig. ostendit, atque significat hos omnino impedire.

Tertio afficit excommunicatio hæc eos, qui non simpliciter, sed secundum quid impediunt, ut pote si permittere nolunt, ut prædicta executioni mandentur, nisi aut eorum beneplacitum, & consensus intercedat, aut examen, id est nisi ipsi suum consensum prius tribuerint, & beneplacitum, vel prædicta examinauerint, scilicet literas illas, citationes, & reliqua, ut habetur in versic. Vel sine eorum beneplacito, & consensu, vel examine. Quare Principes, qui nolunt in suis locis clericos, qui beneficium a Sede Apostolica obtinuerunt, possessionem eius accipere, & ingredi, nisi suum beneplacitum habeant, & consensum, in excommunicationem hanc incidunt, quod est not. sicut & notauit id Felin. pluribus, in capitul.

Ec.

Ecclesia Sanctæ Mariæ num. 123. versic. Vndecimo quarto. de constit.

Quarto excommunicatio hæc afficit vel simpliciter, & aperte prædicta impediunt, vt pote prohibendo expresse, ne citationes, monitoria, sequestrave fiant, alia ve prædicta executioni mandentur, vel ratione alia impediunt, vt exempli gratia non permittendo executores in sua territoria ingredi, vel a quoquam recipi. argum. c. si. de immunit. Eccl. lib. 6. vt habetur in versic. Impediunt, vel prohibent, nam verbum prohibere, significat aperte resistere, & vetare, verbum autem impedire, significat ratione alia quacunque morari.

Quinto excommunicatio hæc afficit etiam eos, qui de mandato alterius id faciunt, vt pote Dux mandat suis magistratibus, ne admittant clericos ad possessionem beneficiorum accipiendam in suis locis, si enim ipsis in hoc paruerint, in excommunicationem hæc incident, non enim in hoc parere ei tenentur, & mandans igitur, & mandatarius in excommunicationem incident. Immo quod rati habitio mandato comparatur, vt dicitur in cap. rati habitio, de regu. iur. lib. 6. si quis ratam habuerit impeditioem hæc factam nomine suo ab aliquo, in excommunicationem hæc incidet. arg. cap. cum quis. de sentent. excom. eod. lib. atque sic respondit con-

sultus Nauarr. in consi. 37. de sentent. excommunic. lib. 5. vbi & in vtroque foro locum id habere ait.

Postremo afficit excommunicatio etiam eos, qui privati homines sunt, & sic de facto impediunt, vt pote quis beneficium habuit a Romano Pontifice, & literis expeditis vult possessionem accipere, homines vero eius loci id prohibent, & nolunt, nam in excommunicationem hæc & ipsi incident, si enim non excusantur, qui iurisdictionem in locis illis habent, multo minus qui privati sunt. argum. auth. multo magis. C. de sacrosanct. Eccl. atque sic sensit Nauarr. & Viuald. in citatis locis, etenim & Bulla simpliciter loquitur, & hoc notandum est, quoniam sæpius parochiani in huiusmodi casibus repugnare solent. Sed iam eos, qui penam hæc euadunt, explicemus.

3 Primum igitur in excommunicationem hæc quis non incidit in illis casibus, quos in antecedenti regula posuimus.

Item excommunicationem hæc euadit, qui de licentia Romani Pontificis id facit, vel eorum, qui hoc concedendi facultatem habent. argum. ca. qui peccat. 23. q. 4. qua ratione fortasse excusari Principes possunt id faciētes. Sed de regula hac satis, ad aliam veniamus.

In excommunicationem hæc quoque incident, qui impediunt,

prohibitæ, ne tabelliones, & notarii de his instrumenta faciant, vel acta, vt habetur in versic. Aut ne tabelliones. Quæ regula declaratur ut superior. Tabelliones autem, & notarii sunt publici scribæ.

Item in excommunicationem hanc incidunt, qui confecta de ipsis, aut instrumenta, aut acta prohibent, impediunt ve, ne parti tradantur, cuius intersunt, vt habetur in versic. Aut confecta parti, cuius interest, tradere, quæ regula, vt superiores, declaratur. Sed iam tertiam partem aggrediamur.

In excommunicationem hanc etiam incidunt, qui offendunt partes, vel actor, vel reus sit, qui prædicta scilicet monitoria, citationes, decreta, & alia prædicta facienda curarunt, vt habetur in versicu. Ac etiam partes. Quæ excommunicatio afficit, quacunque ratione ex decem illis propositis offendunt, scilicet Vel capiant, vel percutiant, vel vulnerent, vel in carcerem coniciant, vel detineant, vel ex ciuitatibus locis, & regnis eiciant, vel bonis spolient, quacunque bona sint, vel mobilia, vel immobilia, vel perterrefaciant, quod ego intelligo, modo terror grauis sit, vel concutiant, id est nomine magistratus metum inferant, quo pecuniam ab illis extorqueant, vt pote asserendo se iudices esse, vel mandatum a iudice habere eos capien-

di, quo pecuniam extorqueant, hoc est enim concutere, vt habetur in l. 1. & 2. ff. de concus. Vel eis minentur scilicet verbis grauib. nam minæ verbis fiunt, perterrefactio autem factis. Quacunque ratione igitur hos offendant, in excommunicationem hanc incidunt, vt habetur in versicu. Capiunt.

Quæ excommunicatio afficit quicumque sint, qui hæc agunt, sicut in antecedentibus vidimus.

Item vel per se, vel per alios.

Tertiò publicè, vel occultè, vt habetur in versicul. Per se, vel alium.

Quartò vel in suis terris, vel in alienis hoc agant, simpliciter enim Bulla loquitur, ergo simpliciter intelligi debet. argument. leg. de pretio. ff. de public. in rem act.

Postremo vel auctoritate priuata, vel publica laica, vel Ecclesiastica hæc faciant, vt asseruit Nauarr. in Man. cap. 2. num. 68. vers. Quinta, & sequitur Viuald. in Candelabro, in expositione Bullæ Cœnæ Domini. capitul. 13. num. 93. quamuis de personis publicis, & alias iurisdictionem habentibus in primis hic agatur mea sententia.

Excipitur tamen, vbi ob aliam causam dictis modis prædictos offenderent, vt pote ob inimicitias ipsos interficiendo, vel ob

qua-

auaritas ipsos spoliando, vel ob
metum pestilentia eos a locis suis
eiiciendo, nam Bulla ipsos excom-
municat, vbi eos offendunt, ob
prædicta scilicet, vel citationes,
vel monitoria, & alia prædicta,
ergo alias secus, actus enim agen-
tis non operatur contra intentio-
nem. argum. l. non omnis. ff. si cer-
pet. & inclusio vnus alterius ex-
clusio est. argum. l. cum prætor. ff.
de iud. & c. non ne. de præsumpt.
atque sic dixit Tolet. in Bulla Cę-
næ Domini, excommunicatio. 9.
num. 4. versic. Et intelligitur ratio
ne dictarum.

Hæc autem, quæ diximus de
offendentibus partes, reum scili-
cet, & actorem, locum habent in
offendentibus eadem ratione ob
eadem causas dictarum partium
procuratores, item notarios, vel
executores, vel subexecutores lit-
terarum Apostolicarum, & alio-
rum, quæ dicta sunt, vt habe-
tur in versicul. Seu eorum agen-
tes. Sed iam postremam par-
tem huius Capituli aggredia-
mur.

Verf. Quive alias quibus-
cunque personis in ge-
nere, vel in specie, ne
pro quibusuis eorum ne-
gotiis prosequendis, seu
gratiis, vel litteris, impe-
trandis ad Romanam

Curiam accedant, aut re-
cursum habeant. Seu gra-
tias ipsas, vel litteras a di-
cta Sede impetrent. Seu
impetratis vtantur, dire-
ctè, vel indirectè prohibe-
re, statuere, seu manda-
re. Veleas apud se, aut
notarios, seu tabelliones,
vel alias quomodolibet
retinere præsumunt.

S V M M A.

- 1 Prohibentes, ne quis ad Romanam Cu-
riam accedat pro suis negotiis, in excō-
municationem incidunt, quæ excom-
municatio, quousque pateat, declara-
tur.
- 2 Impedientes, ne quis gratias, vel litte-
ras a Sede Apostolica impetret, in ex-
communicationem incidunt, quæ excō-
municatio, quousque pateat, declara-
tur.
- 3 Impedientes, ne quis impetratis gra-
tiis, litterisve a Sede Apostolica vta-
tur, in excommunicationem incidunt.
- 4 Retinentes prædictas gratias, litteras
ve impetratas a Sede Apostolica in
excommunicationem incidunt.

IN hac parte, quæ quatuor par-
tes habet, quatuor regulæ con-
formandæ sunt, quarum prima
hæc est.

In

In excommunicationem hanc quoque incidunt, ꝑ qui audent prohibere, ne quis ad Romanam Curiam accedat, vel recursum habeat, vt habetur in versicul. Qui-ve alias.

Quæ excommunicatio declaratur, vt locum habeat, quicumq; sit, qui hoc præsumit, vt habetur ex initio huius Capituli, & ob relationem illud Qui-ve, nam generaliter intelligi debet, ex quo indeterminate Bulla loquitur. argum. l. r. §. & generaliter. ff. de leg. præstant. quare personæ Ecclesiastica, laiceve sint, iurisdictionem alias habentes, Bullam in hoc offendentes, in excommunicationem hanc incidunt, nam de personis publicis offendentibus Bullam in hoc capite in primis agitur, atque sic aseruit Nauarr. in Man. c. 27. num. 68. vers. Quinta.

Item afficit excommunicatio hæc, vel generatim, vel speciatim hoc prohibendo. Generatim si iudex est, vel proclama faciendo, seu per edictum generale vetando, ne quis ad Romanam Curiam pro re vlla accedat, vel statutum faciēdo eadem ratione, his enim modis in genere quis prohibetur. argumen. c. a nobis. r. de sentent. excommun. in antiq. & cap. si. de constit. lib. 6. vel generatim prohibendo, re quis alios iudices audeat pro quacunque causa. Speciatim vero mandando huic, vel illi, ne ad curiam accedat, vel simpliciter, declarant hæc verba illa

In genere, vel in specie, iunctis verbis illis Prohibere, statuere, seu mandare præsumunt, nam primum ad edictum pertinet, alterum ad statutum, quibus generatim quis prohibetur. argum. capit. r. & capit. fin. de constitut. & l. leges, iuncta l. legis uirtus. ff. de l. tertium uero, ubi speciatim mandatur.

Tertio afficit excommunicatio hæc, pro quibuscunque negotiis prosequendis, seu gratis literisue impetrandis ad Romanam Curiam quem accedere quis prohibeat, ob versicu. Ne pro quibusuis eorum negotiis prosequēdis, seu gratis, uel litteris impetrandis. Quare qui, uel ut beneficium, pensionem, magistratumue aliquem consequatur, ut absolutio- nem a censuris, dispensationem aut a noto, aut ab irregularitate, aut ad matrimonium contrahendum a cognatione habeat, ob aliam ue causam, utpote ut pensiones sibi remittantur, uel ut ad litem iudex sibi detur, pro aliisue huiusmodi negotiis, & causis ad Romanam Curiam accedere uult, hunc impediens in excommunicationem hanc incidet, qui ergo opus aliquod, utpote librum Romano Pōtifici dicatum dono dare uult, & idcirco ad Curiam accedere, eadem ratione impediri non potest.

Quarto excommunicatio hæc afficit impediētem, vel sponte, & nullo cogente ad Romanam Curiam.

Curiam euntem, ratione uel quapiam coactum impediatur, sponte, ut si eat, quo gratiam aliquam consequatur, ut beneficium, uel pensionem, contra uoluntatem uero, ubi exempli gratia a iudice iniuria ipsi illata est, declarant hoc uerba illa Accedant, aut recursum habeant, nam uerbum illud Accedant, significat sponte euntes, Recursum habeant, significat ubi molestia aliqua, & iniuria affecti sunt, & ob id ad Curiam confugiant.

Quinto excommunicatio hæc afficit directè, uel indirectè impediens. Directè, prohibendo, & mandando simpliciter, ne ad Romanam Curiam accedant; Indirectè, ut pote uel curando, ut in locis ei moueatur aliqua, uel iubendo, ut aliquid agat, quamobrem ad Curiam accedere non possit. arg. c. fin. de immunit. Eccl. lib. 6. & hoc ob uerba illa Directè, uel indirectè.

Postremo excommunicatio hæc afficit hos impediens, quicumque sint, qui impediuntur ob uerba illa Quibuscunque personis. Quare uel sint sui subditi, uel non subditi, in excommunicationem hanc incidet ipsos impediens.

Excipitur tamen, ut in excommunicationem hanc non incidat, qui ob iustam causam id faceret, & non dolo malo, ut exempli gratia Princeps edictum facit, ne quis ad Curiam Romanam accedat,

quoniam tibi pestilentiam adesse scitur, ac dicitur, si ergo ob id, ne rediens Civitatem suam eo morbo inficiat, prohibet, ne illuc eat, quod dolo malo id non facit, què dolum Bulla requirit ob illud uerbum Præsumunt, in excommunicationem hanc non incidet. Si itè retineatur, quoniam Princeps eius opera plurimum eget ob periculum graue, quod ciuitati imminet, ob eandem rationem & hic pœnam euadit.

Postremo excommunicationem hanc quis euadit, qui ob alias causas a prædictis a Curiam euntem impediret: limitata enim causa limitatum producit effectum. arg. l. in agris. ff. de acquir. rer. domin. utpote si iret eius Curia uisendi gratia, nam ad Curiam accedere, quod ad rem nostram pertinet, ille dicit, qui eo proficiscitur, ut aliquid, quod ordinis, aut iurisdictionis sit, consequatur, sicut supra alibi diximus. Et de hac primâ regula satis.

Altera regula hæc est. In excommunicationem hanc quoque incidunt, qui eadem ratione præsumunt impedire, ne quis gratias ipsas, uel litteras a dicta Sede impetret, ut habetur in uer. Seu gratias ipsas.

Quæ excommunicatio eisdem modis, quibus proxima declaratur. Quare qui aut odio, aut inuidia, ne quid tale impetretur, prohibet, in excommunicationem hanc incidet, esto priuata perso-

na

na sit, iam ad tertiam regulam veniamus.

3 In excommunicationem hanc quoque incidunt, qui eisdem modis impediunt, ne impetratis gratiis, litterisve utantur, ut habetur in versic. Seu impetratis utantur. Quare si Episcopus admittere ad ordines spurium noller, qui dispensationem a Sede Apostolica impetrauit, in excommunicationem hanc incidet, modo aliud non adsit, quod ipsum inhabilem reddat. In eandem poenam incidet, si beneficium primum vacans in sua diœcesi ab aliquo impetratum ei non conferat, vel certum a Romano Pontifice collatum ubi est, in possessionem eius mittere nolit, vel gratiam alicui factam admittere renuat. Episcopi ergo, & alii iudices cauti in his sint, & de hac regula satis, iam postremam aggrediamur.

4 In excommunicationem hanc demum incidunt, qui præsumunt retinere prædictas gratias, litterasve impetratas aut apud se, aut apud publicos scribas seu tabelliones, seu alios, ut habetur in versic. Vel eas apud se, vel notarios. Sed de hoc capite satis, ad aliud transeamus.

De excommunicatione lata contra auocantes causas spirituales, eisque annexas a iudicibus Romana Curia, & impediētes quacunque ratione earum cursum, necnon litterarum Apostolicarum executionem.

Cap. XIV.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui per se, vel alios auctoritate propria, ac de facto, quarumcunque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & litterarum Apostolicarum pre-textu, beneficiales, ac decimarum, ac alias causas spirituales, & spiritualibus annexas ab Auditoribus, & Commissarijs nostris, alijsque Iudicibus Ecclesiasticis auocant, illarumve cursum, & audientiam, ac personas, capitula, conventus, collegia, causas ipsas prosequi volentes impediunt, ac se ad illa-

rum